Lenkijos Respublika. 5 grašiai. 1923 m. (17 vienetų);

10 grašių. 1923 m. (16 vienetų);

20 grašių. 1923 m. (2 vienetai);

50 grašių. 1923 m. (2 vienetai).

Visos monetos su 1923 m. kaldinimo data. Šios monetos į apyvartą buvo išleistos 1924 m. liepos 1 d. Apyvartoje monetos buvo iki 1939 m. 10 ir 20 grašių monetos buvo nukaldintos tik su 1923 m. data, o 50 grašių dar buvo nukaldinta ir 1938 m. 5 grašių monetos dar kaldintos 1925, 1928–1931 ir 1934–1939 m. 5 grašių monetų 1925 m. buvo nukaldinta 45,5 mln. vienetų, o 1923 m. – 32 mln. Nikelinės 10, 20 ir 50 grašių monetos piniginės išmetimo ar pametimo laiko datuoti nepadeda, bet tai, kad nėra 5 grašių su 1925 m. kaldinimo data rodo, kad piniginė galėjo būti išmesta ar pamesta maždaug 1924 m. II pusėje arba 1925 m. pradžioje. Bendra piniginėje rastų pinigų suma – 3,85 zlotai (1924 m. 1 USD = 5,18 zl.). Tai buvo nemaža pinigų suma, nes 1925 m. Varšuvoje 1 kg ruginės duonos kainavo 0,49 zl., kvietinių miltų – 0,68 zl., kiaulienos – 2,16 zl., lašinių – 2,44 zl., sviesto – 5,64 zl., 1 litras pieno – 0,40 zl., 20 kiaušinių – 3,25 zl. Panašios kainos buvo ir Vilniuje. Tad piniginės turinio būtų užtekę vienam geram apsipirkimui. Su tokia pinigų suma piniginė negalėjo būti išmesta. Galima manyti, kad ji apie 1924/1925 m. buvo padėta ir pamiršta, o išmesta ne anksčiau nei 1940 m.

Two Coin Assemblages from Naugarduko St. 2A, Vilnius

In 2017, two coin assemblages, i.e. two purses with coins, were discovered during an investigation at Naugarduko St. 2A, Vilnius. The first (c.1710/2017) consisted of 66 Polish, Prussian, and Dutch Republic silver coins in four denominations: 60 sixgroats, 3 orts (18 groats); 2 złoty (30 groats), and a thaler (6 orts). The coins encompass a period from 1660 to 1709. The most likely hypothesis is that the plague epidemic that ravaged Vilnius in 1710–1711 led to the hiding of the discovered purse.

The second (c.1925/2017) consisted of 37 bronze and nickel Republic of Poland 1923 coins: 17 five groszy; 16 ten groszy; 2 twenty groszy; and 2 fifty groszy (Fig. 1). It is possible to think that the purse was placed there circa 1924-25 and forgotten, but it was thrown away no earlier than 1940.

Eduardas Remecas

Pirmojo pasaulinio karo vokiečių kareivių žetonų kompleksas iš Vilniaus žemutinės pilies teritorijos

2017 m. Gedimino kalno Š šlaito papėdėje, Senojo arsenalo kiemo P krašte, apie 1 m už metalinės tvoros į šlaito pusę, tiesiant vandens nutekėjimo vamzdį, iškasta iki 1 m gylio trasa. Šioje trasoje 2017 m. spalio 6 d. tikrinant žemes metalo detektoriumi trasos P sienelėje, 50 cm gylyje surastas I Pasaulinio karo vokiečių kareivių identifikacinių žetonų kompleksas. Visi žetonai buvo horizontalioje padėtyje, sudėti vienas ant kito, bet pasklidę 20–30 cm spinduliu. Daikto, kuriame jie būtų buvę sudėti, nerasta.

Surastą kompleksą sudaro 29 identifikaciniai kareivių žetonai, gaminti 1915–1916 m. Juos nuvalius ir identifikavus paaiškėjo, kad visi jie priklauso vienai kuopai – 44-ajai pėstininkų pulko arba 7-ajai Rytų Prūsijos 4-osios kuopos (IR – Infanterie Regiment Nr. 44 Graf Dönhoff (7. Ostpreußisches), 4 kompanie). Visi žetonai pagaminti iš cinko. Juose yra iškaltas asmens vardas, pavardė, gyvenamoji vieta, pilna gimimo data, pulko ir kuopos numeris bei asmens

1 pav. Identifikacinis žetonas. Paul Abraham. Dydis 69x50 mm. E. Remeco nuotr.

Fig. 1. Identification tag. Paul Abraham. Size: 69x50 mm.

2 pav. Identifikacinis žetonas. Franz Lakies. Dydis 72x54 mm. E. Remeco nuotr.

Fig. 2. Identification tag. Franz Lakies. Size: 72x54 mm.

numeris kuopoje (1 pav.). Du žetonai yra su dvigubu įrašu ir pažymėta perlaužimo vieta, bet neperlaužti (2 pav.). Žetonų viršutinėje dalyje yra 2 skylės, skirtos pririšimui. Visi žetonai priklausė asmenims iš Prūsijos, o didesnioji dalis – asmenims, kilusiems iš Rytų Prūsijos. Karių gimimo datos apima laikotarpį nuo 1878 iki 1896 m. Kokiomis aplinkybėmis šie žetonai atsidūrė žemėje (paslėpti ar išmesti), ir koks buvo asmenų, kuriems priklausė žetonai, likimas, nėra visiškai aišku. Mažai tikėtina, kad tai žuvusių karių žetonai, nes pagal tvarką tokie būtų persiųsti į Vokietiją. Mažai tikėtina ir kad šie žetonai būtų į ligoninę patekusių karių, nes tokiu atveju žetonai būtų iš įvairių dalinių ir kuopų. Tad galima manyti, kad 44-ojo pėstininkų pulko 4-osios kuopos kariai buvo laikinai įsikūrę arsenalo teritorijoje, kur dar caro laikais buvo įrengtos kareivinės, arba šie kariai rūpinosi Gedimino kalno apsauga. Identifikacinius žetonus privaloma buvo nešioti tik fronto linijose. Galbūt šie žetonai buvo padėti laikinam saugojimui, o 1918 m. pasibaigus karui palikti kaip nereikalingi. Aiškiau atsakyti į kylančius klausimus padėtų tik detalesni žetonų radimo vietos ir istoriniai tyrimai.

1. Paul. Abraham. / Charlottenburg Kant / Str. 96. Geb. 12. 3. 84. / I. R. 44. 4K. N. 163 (dabar Berlyno rajonas) (1 pav.).
2. Karl. Dieckmann. / Berlin. Stargardter Str. / Geb. 5. 12. 85. / I. R. 44 4K N 700.
3. Josef. Duczmal. / Kl. Wisocku. Kreis. Ostrowo. / Geb. 20. 1. 94. / I. R. 44. 4K. N. 546 (Klein Wysocko, dabar Vysocko Male, Lenkija).
4. Franz. Heinz. / Neu Köln. Reuter. Str. 2 / Geb. 6. 7. 91. N. 94 / I. R. 44. 4K. (dabar Berlyno rajonas).
5. Erich. Hellwig. / Mülheim (Kreis) Styrum. / Geb. 23. 3. 93. / / I. R. 44. 4K. N. 693 (Miulheimas prie Rūro, Šiaurės Reino–Vestfalijos žemė).
6. Bruno. Karther. / Heilsberg. Schul. Str. 13 / Geb. 27. 11. 93. / I. R. 44. 4K. N. 373 (dabar Varmės Lidzbarkas, Lenkija).
7. Richard Kellner / Berlin Zossener Str. 11 / Geb. 14. 6. 87. / I. R. 44. 4K. N. 718.
8. Otto Kratsch. / ...eningken Kreis / ...ilsit. Geb. 7. 4. 94. / I. R. 44. 4K. N. 224 (gal Bersteningken (Berštininkai), buvusi Tilžės apskritis).
9. Arthur Krössh... / Lichtenberg Liebig Str. / Geb. 21. 7. 87. / I. R. 44. 4K. N. 494 (dabar Berlyno rajonas).
10. Anton Lange. / Frauendorf. Kreis. Heils / Berg. Geb. 24. 2. 93. / I. R. 44. 4K. N. 626 (dabar

Babiakas, Varmės Lidzbarko savivaldybė, Lenkija).

11. Paul Langner / Detersbach Kreis / Lüben. Geb. 13. 7. 86. / I. R. 44. 4K. N. 489 (Dittersbachas, dabar Liubino pavietas, Lenkija).
12. Reinhold. Lier. / Birnbaum. Kreis. Posen / Geb. 17. 10. 89. / I. R. 44 4K N 544 (dabar Mendzychudas, Lenkija).
13. Gustav Netzker / Berlin Andr...ras Str. ... / Geb. .... 11. 78. / I. R.44. 4K. N. 687.
14. Gustav Rohde / Angerburg. Königsberger / ...terstro. Geb. 15. 2. 91. / I. R. 44. 4K. N. 130 (Ungura, Lenkija).
15. Karl Rogowski. / Angerburg / Geb. 19. 9. 89. / I. R. 44. 4K. N. 46 (Ungura, Lenkija).
16. Kurt. Schuchardt. / Potsdam Friedrich Str. 8 / Geb. 20. 11. 93. / I. R. 44. 4K. N. 589 (dabar Brandenburgo žemė).
17. Paul. Selka. / Halle. A/S ...engasse 7 / Geb. 26. 10. 85 / I. R. 44. 4K. N. 579 (Halė, Saksonijos–Anhalto žemė).
18. Emil. Symann. / Popiollen Kreis. Anger / burg. Geb. 6. 4. 85. / I. R. 44. 4K. N. 647 (dabar Popiolai, Lenkija).
19. Hermann Symson / Worbl...k Kreis. Röhsel / Geb. 11. 10. 96. / I.R. 44 4K N 596 (Worplak, buvusi Rešliaus apskritis, dabar Vorplavkai, Lenkija).
20. August Termer. / Barmen Schwarzbach. / Str. 87. Geb. 23. 8. 90 / I. R.44. 4K. N. 68 (dabar Vupertalis, Šiaurės Reino–Vestfalijos žemė).
21. Otto Tilsch. / Schöneberg. Monumenten. / Str. Geb. 22. 5. 89 / I. R.44. 4K. N. 411 (dabar Berlyno rajonas).
22. Paul. Walke. / Klein. Tschauch. Kreis. / Breslau. Geb. 7. 1. 88. / I. R. 44. 4K. N. 713 (Klein Tschansch, dabar Mažasisi Ksionžas, Lenkija).
23. Karl Will / Königsberg Hochmeister. / str. 5. 30. 9. 95. / II Ers. Batl. J. R. 44 / 4K. N. 1841 (dabar Kaliningradas).
24. Hermann. Witt. / Tonlick Kreis. Fischhau / sen Geb. 30. 3. 93. / I. R. 44. 4K. N. 581 (Žuvininkų (dabar Primorsko) apskritis, Kaliningrado sritis).
25. Rudol. Wollmann. / Drengfurth. Kreis. Ras / Tenburg. Geb. 2. 11. 96. / I. R. 44. 4K. N. 385 (dabar Srokovas, Kentšyno pavietas, Lenkija).
26. Franz Wollmann. / Görxendorp Kreis. Rössel / Geb. 23. 3. 94. / I. R. 44. 4K. N. 250 (Görkendorf, dabar Gurkovas, Kolno savivaldybė, Lenkija).
27. Franz. Zitzmann. / Mansfeld. Kreis. Königs. / berg. Geb. 8. 9. 84. / I. R. 44. 4K. N. 642 (dabar Polevoje, Kaliningrado sritis).

Dvigubi:

28. Franz Lakies / Mitschullen Kr. Anger / burg 9. 8. 88. / II Ers. Batl. J. R. 44 / 4K Nr. 7595 // Franz Lakies / Mitschullen Kr. Anger / burg 9. 8. 88. / II Ers. Batl. I. R. 44 / 4K Nr. 7595 (dabar Mičulai, Lenkija) (2 pav.).
29. Friedrich Bahlo / Tangermünde. Kr. Stendal / Geb. 27. 7. 92. J. R. 44. 4K. N. 19 / Friedrich Bahlo / Tangermünde. Kr. Stendal / Geb. 27. 7. 92. / J. R. 44. 4K. N. 19. (dabar Štendalio r., Vokietija).

An Assemblage of First World War German Infantry Tags from the Territory of the Lower Castle in Vilnius

In 2017, an assemblage of First World War German military identification tags was discovered at a depth of 50 cm in a utility line ditch dug at the S edge of the Old Arsenal courtyard at the foot of the N slope of Gediminas Hill. The assemblage consisted of 29 tags manufactured during 1915–1916. All of them belonged to members of the fourth company of the 44th Infantry Regiment (7th East Prussian) (IR – *Infanterie-Regiment Graf Dönhoff (7. Ostpreußisches) Nr. 44, 4 Kompanie*) (Figs. 1, 2). It is not clear under what circumstances these tags ended up in the ground.